

Svar på skriftligt spörsmål SSS 406/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att utreda Kanadas modell för invandring

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 406/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Nasima Razmyar/sd:

Ämnar arbets- och näringsministeriet utreda eller föreslå en tredje invandringslinje vid sidan av studie- och arbetsrelaterad invandring,

har arbets- och näringsministeriet utrett den så kallade kanadensiska modellen för invandring och huruvida den goda praxis som fastställts i den fungerar i Finland,

vore det möjligt att tillämpa Kanadas modell för regionalt riktad invandring även för utmaningarna i glesbygden, särskilt i östra och norra Finland, och

är arbets- och näringsministeriet på väg att modellera ett försök eller genomföra ett pilotförsök?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I enlighet med regeringsprogrammet utvecklas den arbets- och utbildningsbaserade invandringen utvecklas mångsidigt i handlingsprogrammet Talent Boost. Mängden arbets- och utbildningsbaserad invandring har under de senaste åren stabiliserats på en betydligt högre nivå än den typiska nivån före coronapandemin. Arbetsgivarna erbjuds rikligt med stöd i olika skeden av internationell rekrytering och behandlingstiderna för uppehållstillstånd är rekordkorta. Under denna regeringsperiod har arbets- och näringsministeriet inte särskilt utrett Kanadas invandringssystem och man har inte för avsikt att modellera eller genomföra pilotförsök i anslutning till det. Kanada hör emellertid till de typiska referensländerna, vars system är allmänt välkänt och vars utveckling följs upp.

Med den tredje invandringsvägen som nämns i det skriftliga spörsmålet avses att tillstånd inte kräver en färdig studie- eller arbetsplats, utan att uppehållstillstånd beviljas direkt på basis av individens egenskaper, till exempel med hjälp av ett poängsystem. De egenskaper som poängsätts i Kanadas modell är bland annat utbildningsbakgrund, språkkunskaper och arbetshistorik. I

praktiken skulle tillståndet alltså möjliggöra en kartläggning av karriärmöjligheterna och jobsökning. Utgångspunkten är att personer som får tillräckligt många poäng ska ha goda möjligheter att sysselsättas eller starta lönsam företagsverksamhet.

Beviljandet av uppehållstillstånd i Finland grundar sig för närvarande inte till någon del på poängsättning av invandrare. Införandet av ett poängsättningssystem skulle förutsätta ändringar i lagstiftningen, verksamhetssätten och informationssystemen beroende på vilken modell som väljs. I en tillståndprocess som är i hög grad automatiserad skulle ändringarna sannolikt innebära betydande kostnader, så ändringsbehovet bör motiveras noggrant. Man bör också försäkra sig om att arbetsmarknaden erbjuder tillräckligt med möjligheter för dem som kommer till landet på basis av poängsättningssystemet. Det bör noteras att Kanada är ett av världens största mälländer för invandring av experter, medan den arbets- och utbildningsbaserade invandringen till Finland fortfarande är ett ganska nytt fenomen. Det är viktigt att ytterligare förbättra arbetslivets mottaglighet i Finland. Till exempel sysselsätts endast cirka hälften av de internationella högskolestuderande i Finland efter utexaminering, även om klart fler skulle vilja stanna kvar. Regeringen strävar efter att öka antalet sysselsatta. Utexaminerade studerande kan få uppehållstillstånd för jobsökning i två år, vilket på ett sätt representerar en tillståndstyp mellan utbildnings- och arbetsbaserat tillstånd.

Som en del av det kanadensiska invandringssystemet har man skapat regionala modeller och pilotprojekt för arbetskraftsinvandring i vissa provinser, där en invandrare kan beviljas ett tillfälligt arbetsgivarspecifikt arbetstillstånd som är bundet till området under behandlingen av ett permanent uppehållstillstånd. När ett permanent uppehållstillstånd beviljas kan invandraren byta arbetsgivare och om han eller hon vill byta arbetsplats och flytta till ett nytt område. Under det tillfälliga arbetstillståndet strävar områdena efter att etablera invandrarna i området så att invandrarna inte flyttar till Kanadas tillväxtcentra med inflyttningsöverskott i och med att de får sitt permanenta tillstånd.

I Finland är uppehållstillstånd inte bundet till ett visst område. Att ändra detta skulle i princip vara betydande och utmanande att genomföra. Regionernas möjlighet att locka och hålla internationella experter kvar kan emellertid stärkas bland annat genom att stödja sysselsättningen och karriärutvecklingen, erbjuda experter och deras familjer tillräcklig service samt stärka invandrarnas delaktighet och samhällets mottaglighet. Alla dessa delområden främjas som en del av regeringens handlingsprogram Talent Boost. Dessutom har man börjat bereda en operativ verksamhetsplan för att stödja sysselsättningen av internationella studerande som regionerna kan använda sig av.

Inom ramen för statens funktion Work in Finland, det samarbete mellan städer och kommuner samt privata aktörer som utvecklas, erbjuds tjänster för internationell rekrytering enligt de finländska arbetsgivarnas behov och man satsar på att öka kännedomen om Finland och öka Fin-

lands och de olika regionernas dragningskraft. Målet är att säkerställa en fungerande service-helhet för arbetsgivare i alla regioner i Finland för att rekrytera internationella experter från Finland och utlandet. Internationell rekrytering främjas också som en del av många regionala program och strategier.

I fråga om integrationstjänster ska arbets- och näringsbyrån enligt den nuvarande integrationslagen påbörja en inledande kartläggning bland annat för invandrare som är arbetslösa arbetssökande. En inledande kartläggning kan också inledas för en annan invandrare som begär det, om denne bedöms vara i behov av det. Därefter utarbetas en individuell integrationsplan för de åtgärder och tjänster som stöder möjligheterna att skaffa kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet (inkl. språkkunskaper) samt att delta som en aktiv medlem i samhället. I praktiken erbjuds merparten av integrationstjänsterna till invandrare som är arbetssökande, men de kan också erbjudas till dem som har arbete. Utöver integrationsutbildningar har arbetsgivarnas möjlighet att erbjuda språkutbildning på arbetsplatsen stötts med offentliga tjänster för invandrare som flyttat på grund av arbete och sysselsatta invandrare.

Enligt den nya lagen om främjande av integration som träder i kraft från början av nästa år ska en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster, som ersätter den nuvarande inledande kartläggningen, i fortsättningen genomföras för en allt bredare grupp. Man strävar särskilt efter att bättre nå invandrare utanför arbetskraften. På basis av bedömningen upprättas vid behov en integrationsplan. Framöver ansvarar kommunerna och kommunernas arbetskraftsmyndigheter för tillhandahållandet av tjänsterna, vilket ger kommunerna möjlighet att utvidga tjänsterna på ett övergripande sätt så att de täcker de kommuninvånare som behöver dem.

Helsingfors 12.11.2024

Arbetsminister Arto Satonen